U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Vrchy a soudců JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Michala Mazance, JUDr. Marie Žižkové a JUDr. Milady Tomkové, rozhodl o návrhu **samosoudce soudního oddělení 35 C Krajského soudu v Brně** na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **senátem 31 A Krajského soudu v Brně**, a dalších účastníků sporu vedeného u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 35 C 6/2010, proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 11. 2. 2010, čj. JMK 149859/2009: žalobce **Ing. J. Z.**, zastoupený JUDr. Jiřím Juříčkem, advokátem se sídlem v Brně, Údolní 5, další účastník: **Statutární město Brno**, se sídlem v Brně, Dominikánské nám. 1,

t a k t o :

P ř í s l u š n ý vydat rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 35 C 6/2010, **j e** soud v soudním řízení správním.

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným dne 3. června 2010 zvláštnímu senátu podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, se samosoudce soudního (občanskoprávního) oddělení 35 C Krajského soudu v Brně Mgr. Michal Ryška (dále též „navrhovatel“) domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb. mezi ním a (správním) senátem 31 A téhož krajského soudu (dále též „správní senát“) ve věci žaloby vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 35 C 6/2010, týkající se přezkumu v záhlaví citovaného správního rozhodnutí.

Z obsahu předloženého spisu 35 C Krajského soudu v Brně, k němuž je připojen správní spis Krajského úřadu Jihomoravského kraje zn. 31 A 20/2010, vyplynuly následující skutečnosti:

Magistrát města Brna, odbor dopravy, jako správní orgán prvního stupně rozhodnutím ze dne 18. srpna 2009, sp. zn. 5400/OD/MMB/13154/2005/-Ro-/44-4/, rozhodl následovně:

„I. Dle ust. § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích zřizuje se

t r v a l é v ě c n é b ř e m e n o

k pozemku p.č. 2203/3, k-ú. Slatina, obec Brno-Slatina, který je dle výpisu z Katastru nemovitostí – LV č. 25 pro k.ú. Slatina, zapsán jako vlastnictví p. Ing. J. Z., bytem P. n. 21, B.

Toto věcné břemeno je břemenem věcné povahy a právo jím založené je právem spojeným s vlastnictvím nemovitosti tj. místní komunikace ve vlastnictví statutárního města Brna, jejíž stavba se na uvedeném pozemku nachází.

Toto věcné břemeno je nezbytné pro výkon vlastnického práva k uvedené místní komunikaci a zahrnuje v sobě právo existence komunikace, provozu na ní, provádění údržby a oprav komunikace.

II. Věcné břemeno se zřizuje dle ust. § 17 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích za jednorázovou náhradu dle zvláštního předpisu – zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění).

Konkrétní výše náhrady byla stanovena znaleckým posudkem č. 2800-028/09 ze dne 15. 4. 2009 zpracovaným Ing. F. M., znalcem pro obor ekonomika, odvětví a odhady nemovitostí, ve výši 172 630 Kč (slovy stosedmdesátdvatisícšestsettřicet korun českých). Tuto náhradu je povinen navrhovatel uhradit vlastníku pozemku – povinnému z věcného břemene – do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.“

K odvolání (nyní) žalobce Ing. J. Z. Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor dopravy, rozhodnutím ze dne 11. února 2010, sp. zn. S-JMK 149859/2009/OD/Jí, rozhodl tak, že se předmětné odvolání zamítá a shora uvedené rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, potvrzuje.

Dne 22. března 2010 napadla u Krajského soudu v Brně žaloba, kterou se žalobce Jiří Zapletal, za účasti Statutárního města Brno, domáhá vydání rozsudku, jímž by bylo rozhodnuto, že se (shora specifikované) věcné břemeno nezřizuje a že se vydaným rozsudkem nahrazuje označené rozhodnutí správního orgánu druhého stupně.

Dne 15. dubna 2009 žalobce písemně sdělil Krajskému soudu v Brně, že z označené předmětné věci spisovou značkou vyplývá, že tato žaloba byla soudem podřazena pod režim zákona č. 150/2002, soudní řád správní (dále již „s. ř. s.“), ačkoliv žalobce svůj žalobní návrh podal ve smyslu ustanovení § 28 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě [(zákon o vyvlastnění) dále též „zákon o vyvlastnění“], tedy v režimu části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále již „o. s. ř.“). Z tohoto důvodu žalobce požádal, aby předmětná věc byla předána civilnímu úseku Krajského soudu v Brně.

Z obsahu soudního spisu dále vyplývá, že správní senát Krajského soudu v Brně shledal, že tato věc byla u něj omylem zapsána, tedy nepatří podle rozvrhu práce do senátu 31 A uvedeného soudu, a proto byl dán pokyn, aby věc byla předána občanskoprávnímu úseku téhož krajského soudu.

Tato věc byla posléze zapsána v soudním (občanskoprávním) oddělení 35 C pod sp. zn. 35 C 6/2010, jako věc, kterou má projednat a rozhodnout o ní samosoudce

Mgr. Michal Ryška. Uvedený samosoudce ale popřel pravomoc občanskoprávního oddělení 35 C Krajského soudu v Brně v této věci vydat rozhodnutí a s ohledem na takto vzniklý negativní kompetenční spor podal zvláštnímu senátu návrh, jak je již úvodem tohoto usnesení zmíněno. Tento návrh přitom vychází z následující právní argumentace:

Navrhovatel zdůrazňuje, že v této věci nelze dovozovat, že se jedná o žalobu ve smyslu § 28 odst. 1 zákona o vyvlastnění. Správní rozhodnutí totiž nebylo vydáno vyvlastňovacím úřadem vystupujícím v řízení podle § 15 odst. 1 zákona o vyvlastnění, ale speciálním stavebním úřadem příslušným podle § 17 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále též „zákon o pozemních komunikacích"). Nejedná se tak o věc vyvlastnění podle zákona o vyvlastnění, tj. o věc projednanou a rozhodnutou vyvlastňovacím úřadem postupem podle zákona o vyvlastnění. Správním úřadem bylo k postupu podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích mimo rámec zákona o vyvlastnění uvedeno, že podle § 44 zákona o pozemních komunikacích, pokud tento zákon nestanoví jinak, postupuje se v řízení o věcech upravených tímto zákonem podle obecných předpisů o správním řízení. Z ustanovení § 17 zákona o pozemních komunikacích je zřejmé, že na zákon o vyvlastnění je přímý odkaz pouze, pokud se týká realizace nové stavby a potom při stanovení jednorázové náhrady za zřízení věcného břemene k dotčenému pozemku. Navrhovatel dále uvedl, že zvláštní senát již přitom nesystematické rozštěpení mocenského rozhodování o věcných břemenech (tj. skutečnost, že rozhodování v některých těchto věcech nespadá do věcné příslušnosti vyvlastňovacího úřadu) ve své judikatuře výslovně dovodil, a to v usnesení ze dne 27. dubna 2009 čj. Konf 126/2008 - 15, týkajícím se otázek příslušnosti k rozhodnutí podle § 147 odst. 2 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích (ve znění od 1. ledna 2007), v případech, v nichž již bylo započato s výkonem oprávnění podle § 90 odst. 1 písm. a), b). Zvláštní senát konstatoval, že nelze než dovodit, že počínaje 1. ledna 2007 nejsou vyvlastňovací úřady oprávněny v těchto případech rozhodovat a o zřízení věcného břemene je oprávněn rozhodnout pouze soud v občanském soudním řízení na základě žaloby podle ustanovení § 135c obč. zák. Podle navrhovatele tak v duchu argumentace a maiori ad minus nutno dovodit, že připouští-li zvláštní senát rozštěpení takového rozhodování mezi orgány moci výkonné a moci soudní, tím spíše je tato dělba akceptovatelná v rámci orgánů moci výkonné, tj. mezi vyvlastňovacími úřady podle § 15 odst. 1 zákona o vyvlastnění (jako orgány obecnými) a speciálními stavební úřady příslušnými podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích (jako orgány zvláštními). Ostatně i dikce § 1 odst. 2 zákona o vyvlastnění vznik takové situace umožňuje. Navrhovatel uzavřel, že ve vztahu ke vzniklému kompetenčnímu konfliktu mezi správním a civilním soudem z toho vyplývá, že příslušnost civilního soudu podle § 28 odst. 1 zákona o vyvlastnění je dána toliko ve věci vyvlastnění podle zákona o vyvlastnění, tj. ve věci projednané a rozhodnuté vyvlastňovacím úřadem postupem podle zákona o vyvlastnění. O takovou situaci se však podle navrhovatele v tomto případě nejedná a proto navrhuje, aby zvláštní senát rozhodl, že příslušný vydat rozhodnutí v této věci je soud v soudním řízení správním.

Podle § 104b odst. 3 o. s. ř. je-li mezi specializovaným senátem krajského soudu zřízeným podle zvláštního zákona k projednání a rozhodnutí věcí správního soudnictví a jiným senátem téhož krajského soudu sporné, zda jde o věc správního soudnictví, postupuje se podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů; ustanovení odstavců 1 a 2 se nepoužije.

Podle § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, podle tohoto zákona se postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost (dále jen „pravomoc“) vydat rozhodnutí, jehož stranami jsou (mj.) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví. Ve smyslu druhého odstavce téhož paragrafu kompetenčním sporem je též spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků.

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu existujícího ke dni, kdy o věci rozhoduje (in Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 3/2005, rozhodnutí publikované pod číslem 485).

Ustanovení § 17 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, je tohoto znění:

„(1) Pro uskutečnění stavby dálnice, silnice nebo místní komunikace lze vlastnické právo ke stavbě, pozemku a zařízení vyvlastnit podle zvláštního právního předpisu (roz. zákon č. 184/2006 Sb. o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění). *Právo odpovídající věcnému břemenu je právem, které podle zvláštního právního předpisu* [roz. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)] *opravňuje stavebníka ke zřízení požadované stavby na dotčeném pozemku.*

(2) Jestliže byla zřízena stavba dálnice, silnice nebo místní komunikace na cizím pozemku a vlastníku této stavby se prokazatelně nepodařilo dosáhnout majetkoprávního vypořádání s vlastníkem pozemku, je příslušný speciální stavební úřad oprávněn na návrh vlastníka stavby zřídit věcné břemeno, které je nezbytné pro výkon vlastnického práva ke stavbě.

(3) Součástí rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 je stanovení výše jednorázové náhrady podle zvláštního právního předpisu (roz. podle zákona o vyvlastnění).“

Zákon č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění pak ve svém § 1 upravuje předmět úpravy následovně:

„(1) Tento zákon upravuje podmínky

a) odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě a přechod vlastnického práva nebo nabytí práva odpovídajícího věcnému břemenu k tomuto pozemku nebo stavbě pro dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem,

b) poskytnutí náhrady za odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě,

c) zrušení odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě a navrácení těchto práv jejich dosavadnímu nositeli.

(2) Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení upravená zvláštními právními předpisy 1) nejsou tímto zákonem dotčena."

Již za použití jazykového výkladu posledně citovaného hmotněprávního pravidla se subjekt interpretace nemůže dostat do výkladových potíží v tom směru, zda vyvlastňovacímu zákonu podléhají všechna vyvlastnění a vyvlastňovací řízení. Vymezení předmětu institutu vyvlastnění zákonem č. 184/2006 Sb. se totiž – jak je explicitně uvedeno v jeho § 1 odst. 2 – nevztahuje, a tudíž režimu zákona č. 184/2006 Sb. nepodléhá, na ty případy vyvlastnění a vyvlastňovacích řízení, které upravují zvláštní právní předpisy; zákon o vyvlastnění zde v poznámce pod čarou odkazuje např. na zákon č. 229/1999 Sb., o zajištění obrany České republiky. Takovým „zvláštním právním předpisem" je ovšem bezpochyby také zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, který ve shora již citovaném ustanovení zakládá příslušnému speciálnímu stavebnímu úřadu v případě, *„Jestliže byla zřízena stavba dálnice, silnice nebo místní komunikace na cizím pozemku a vlastníku této stavby se prokazatelně nepodařilo dosáhnout majetkoprávního vypořádání s vlastníkem pozemku...."* oprávnění *„na návrh vlastníka stavby zřídit věcné břemeno, které je nezbytné pro výkon vlastnického práva ke stavbě."* Bylo-li takto rozhodnuto speciálním stavebním úřadem mimo režim zákona č. 184/2006, o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), nelze zde pochopitelně aplikovat režim ve smyslu § 28 cit. zákona zakládající projednání vyvlastnění v řízení před soudem podle části páté občanského soudního řízení ve smyslu § 244 a násl.

V posuzovaném případě správní orgán prvního stupně zřídil předmětné věcné břemeno podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích coby příslušný speciální stavební úřad. Jednalo se o správní akt aplikace práva ve smyslu zvláštního předpisu odlišného od zákona o vyvlastnění. Z tohoto důvodu proto nepřichází v úvahu ani použití § 28 zákona o vyvlastnění zakládající režim soudního přezkumu podle již zmíněné části páté občanského soudního řádu. Žalobce žalobou přitom brojí proti správnímu rozhodnutí, jímž bylo zřízeno věcné břemeno zatěžující jeho (specifikovaný) pozemek.

Z uvedeného vyplývá, že návrh samosoudce (občanskoprávního) soudního oddělení 35 C Krajského soudu v Brně byl podán důvodně. Poněvadž vyloučení pravomoci soudu v občanském soudní řízení rozhodovat o této žalobě zřetelně vyplynulo již z použití jazykového výkladu relevantních ustanovení cit. právních předpisů, nebylo primárně zapotřebí poukazovat na judikatorní souvislosti, na které navrhovatel ve snaze podepřít svou argumentační tezi jako na judikatorní analogon odkazoval. Jak již bylo uvedeno, podstatné totiž v této věci je to, že zákon o vyvlastnění připouští, že týž režim věcněprávního omezení vlastnictví – zde ve formě zřízení věcného břemene – může být reglementován (a také je) zvláštními předpisy, mezi které bezpochyby také patří správním orgánem aplikovaný zákon o pozemních komunikacích. Pravomoc civilního soudu je zde tudíž vyloučena.

Poněvadž speciální stavební úřad, který je ve smyslu § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích oprávněn (při osvědčení skutečností předvídaných v hypotéze uvedeného paragrafu) zřídit věcné břemeno pro výkon vlastnického práva ke stavbě, v tomto řízení vystupuje jako nositel veřejné moci, neboť jednostranně vnucuje svou vůli vlastníku věcným břemenem dotčeného pozemku, tj. sám správním aktem založí právní vztah a stanoví jeho obsah, je z těchto příčin rozhodnutí uvedeného správního orgánu

veřejnoprávní záležitostí. Z toho vyplývá, že přezkum těchto rozhodnutí náleží nikoliv civilním soudům, nýbrž správním soudům.

Ze shora uvedených důvodů zvláštní senát proto uzavřel, že příslušný vydat rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 35 C 6/2010, je soud v soudním řízení správním.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb., závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy.

Jako obiter dictum zvláštní senát zdůrazňuje, že v procesní situaci, kdy předmětná žaloba obsahuje označení stran, argumentaci i petit pro projednání podle části páté občanského soudního řádu, a nesplňuje náležitosti žaloby správní, jakož i vzhledem k tomu, že krajský soud věc pouze neformálně převedl ze správního do civilního oddělení, aniž by poučil žalobce o tom, že do jednoho měsíce může podat žalobu správní, jeví se – vzhledem k důsledkům vyplývajícím z ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s. – přiléhavým zvolit takový postup, podle něhož by krajský soud vyzval žalobce, aby ve stanovené lhůtě žalobu upravil tak, aby bylo možné ji projednat ve správním soudnictví. Tím by byla žalobci poskytnuta ochrana před ztrátou lhůty a byl by rovněž respektován princip spravedlivého procesu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. ledna 2011

JUDr. Pavel Vrcha
předseda zvláštního senátu